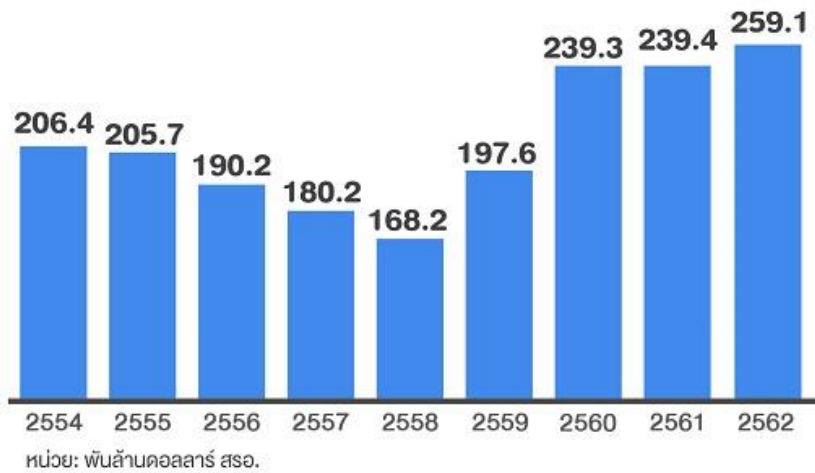

งบการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทยปี 2562

ปี 2562 เป็นปีที่เศรษฐกิจโลกต้องเผชิญกับความท้าทายหลายด้าน โดยเฉพาะการกีดกันทางการค้าระหว่างสหรัฐฯ และจีน การถอนตัวออกจากสหภาพยุโรปของสหราชอาณาจักร (Brexit) และความเสี่ยงด้านภูมิรัฐศาสตร์อื่น ๆ ทั่วโลก รวมทั้งธนาคารกลางของประเทศอุตสาหกรรมหลักกลับมาดำเนินนโยบายการเงินแบบผ่อนคลายนมากขึ้น ส่งผลให้ค่าเงินสกุลหลักอ่อนค่าลง นอกจากนี้ การเกินดุลบัญชีเดินสะพัดของไทยในระดับสูง เป็นอีกปัจจัยสำคัญที่กดดันให้เงินบาทแข็งค่าขึ้น ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) จึงเข้าดูแลเสถียรภาพอัตราแลกเปลี่ยนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เงินสำรองระหว่างประเทศ เพิ่มขึ้นเป็น 259 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ ณ สิ้นปี 2562 จาก 239 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ ณ สิ้นปี 2561

ตัวเลขเงินสำรองระหว่างประเทศปี 2554 - 2562 (รวมฐานะซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าสุทธิ)

ธปท. บริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ โดยมุ่งรักษามูลค่าในรูปเงินตราต่างประเทศเพื่อให้ระบบเศรษฐกิจไทย มีเงินสำรองระหว่างประเทศเพียงพอและพร้อมใช้ โดยกระจายการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความมั่นคง และกระจายความเสี่ยง ทั้งในรูปของสินทรัพย์และสกุลเงิน ในปี 2562 ผลการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศได้ผลตอบแทนในสกุลเงินต่างประเทศ เป็นบวกและสูงกว่าอัตราผลตอบแทนอ้างอิง (benchmark return) และมีรายรับดอกเบี้ยจากการบริหารสินทรัพย์ ต่างประเทศสูงกว่าการดอกเบี้ยจ่ายในการดำเนินนโยบายการเงิน (positive carry) ด้วย แต่การแข็งค่าของเงินบาท ทำให้เกิดผลขาดทุนทางบัญชีจากการตราค่าสินทรัพย์ต่างประเทศให้อยู่ในสกุลเงินบาท รวมทั้ง ในปี 2562 ธปท. ปรับวิธีการ บันทึบบัญชีของตราสารอนุพันธ์ที่เป็นเงินตราต่างประเทศให้รองรับมาตรฐานบัญชีใหม่ (IFRS9) ทำให้เกิดผลขาดทุน จากการปรับมาตรฐานบัญชีด้วยอีกส่วนหนึ่ง

ผลการดำเนินงานของ ธปท. ที่ผ่านมามีทั้งขาดทุนและกำไรขึ้นอยู่กับค่าเงินบาทเป็นสำคัญ เช่น ในช่วงไตรมาสแรกของปี 2563 ค่าเงินบาทอ่อนค่าจาก 30.1 บาท ต่อดอลลาร์ สหรัฐ ณ สิ้นปี 2562 เป็น 32.7 บาท ต่อ ดอลลาร์ สหรัฐ ณ สิ้นเดือนมีนาคม 2563 ส่งผลให้ ธปท. มีกำไรสุทธิ 365.2 พันล้านบาท ผลขาดทุนหรือกำไรที่เกิดขึ้น ไม่ได้ส่งผลต่อความสามารถในการทำหน้าที่ธนาคารกลางของ ธปท. แต่อย่างใด

1. งบการเงินของบัญชีธนาคารแห่งประเทศไทยในปี 2562

บัญชีธนาคารแห่งประเทศไทยในปี 2562 มีผลขาดทุนรวม 300.6 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน สาเหตุหลักจากการขาดทุนทางบัญชีจากการตีราคาสินทรัพย์ต่างประเทศ (valuation หรือ unrealized loss) เนื่องจากเงินบาทแข็งค่าขึ้นร้อยละ 7.62 เมื่อเทียบกับดอลลาร์ สรอ. ในขณะที่รายรับดอกเบี้ยจากการบริหารสินทรัพย์ต่างประเทศสูงกว่าการจ่ายดอกเบี้ยจ่ายในการดำเนินนโยบายการเงิน (มี positive carry) ต่อเนื่องเป็นปีที่สอง รายละเอียดดังนี้

1.1 การดำเนินงานตามพันธกิจด้านการรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจ ในปี 2562 มีรายรับดอกเบี้ยสุทธิ 14.5 พันล้านบาท เป็นผลจากดอกเบี้ยรับจากการบริหารสินทรัพย์ต่างประเทศที่สูงกว่าดอกเบี้ยจ่ายจากการดำเนินนโยบายการเงิน ซึ่งเป็นบวกต่อเนื่องจากปีก่อน เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยนโยบายของไทยยังคงต่ำกว่าหลายประเทศและต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยนโยบายของสหรัฐฯ

1.2 การตีราคาสินทรัพย์ต่างประเทศ (valuation) ขาดทุนสุทธิ 188.7 พันล้านบาท เป็นการขาดทุนทางบัญชีที่เกิดจากการตีราคาเงินสำรองระหว่างประเทศเป็นเงินบาท ณ สิ้นปีปัจจุบันเทียบกับสิ้นปีก่อน เนื่องจากเงินบาทแข็งค่าขึ้นในปี 2562 เมื่อเทียบกับเงินสกุลหลักทุกสกุล

1.3 การปรับสัดส่วนการลงทุน (portfolio investment) และอื่น ๆ ขาดทุนสุทธิ 126.4 พันล้านบาท เป็นการขาดทุนที่เกิดจากการซื้อขายตราสารเพื่อปรับการลงทุนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์เศรษฐกิจโลก รวมถึงเพื่อกระจายความเสี่ยงและได้รับผลตอบแทนที่ดีขึ้น โดยผลขาดทุนส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากค่าเงินบาทโน้มแข็งค่าต่อเนื่องมาตลอด ทำให้สินทรัพย์ต่างประเทศที่ซื้อเข้ามาเมื่อหลายปีก่อนมีต้นทุนในรูปของเงินบาทสูงกว่าราคาขายสินทรัพย์ดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ผลการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศในสกุลเงินต่างประเทศเป็นบวกและสูงกว่าอัตราผลตอบแทนอ้างอิง (benchmark return) นอกจากนี้ ในปี 2562 สปท. ปรับวิธีการบันทึกบัญชีของตราสารอนุพันธ์ที่เป็นเงินตราต่างประเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานบัญชีใหม่ ทำให้เกิดผลขาดทุนประมาณ 70 พันล้านบาท

2. งบการเงินของบัญชีทุนสำรองเงินตราในปี 2562

ในปี 2562 งบการเงินของบัญชีทุนสำรองเงินตรา ขาดทุนสุทธิ 89.3 พันล้านบาท ซึ่งเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์ต่างประเภทในบัญชีทุนสำรองเงินตราเป็นเงินบาท ในขณะที่ผลตอบแทนจากการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศที่ใช้หนุนหลังธนบัตรเป็นบวกและสูงกว่าอัตราผลตอบแทนอ้างอิง รายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 การดำเนินงานตามพันธกิจด้านการพิมพ์และนำธนบัตรออกใช้ มีรายรับดอกเบี้ยสุทธิ 29.1 พันล้านบาท จากการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศที่ใช้หนุนหลังธนบัตรได้ผลตอบแทนสูงกว่าอัตราผลตอบแทนอ้างอิง ขณะที่ต้นทุนการพิมพ์ธนบัตรปรับลดลง

2.2 การตีราคาสินทรัพย์ต่างประเภท (valuation) ขาดทุนสุทธิ 126.7 พันล้านบาท ซึ่งเป็นผลจากการตีราคาเงินสำรองระหว่างประเทศในบัญชีทุนสำรองเงินตราให้อยู่ในสกุลเงินบาท เพราะเงินบาทแข็งค่าขึ้นจากสิ้นปีก่อนเมื่อเทียบกับเงินสกุลหลักทุกสกุล

2.3 การปรับสัดส่วนการลงทุน (portfolio investment) และอื่น ๆ กำไรสุทธิ 8.3 พันล้านบาท จากการซื้อขายหลักทรัพย์สกุลเงินต่างประเทศเป็นสำคัญ

สรุปภาพรวมบัญชีธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) และบัญชีทุนสำรองเงินตรา
หน่วย : พันล้านบาท

รายการ	บัญชีธนาคารแห่งประเทศไทย	บัญชีทุนสำรองเงินตรา
1. กำไร/ขาดทุนสุทธิปี 2562	-300.6	-89.3
• การดำเนินงานตามพันธกิจ (การรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจ หรือ การพิมพ์และนำธนบัตรออกใช้)	+14.5	+29.1
• การตีราคา (valuation)	-188.7	-126.7
• การปรับสัดส่วนการลงทุน (portfolio investment) และอื่น ๆ	-126.4	+8.3
2. กำไร/ขาดทุนสะสม	-1,069.4	+644.5

3. ผลกระทบของการขาดทุนต่อการดำเนินพันธกิจของธนาคารกลาง

ผลขาดทุนในปี 2562 ส่วนใหญ่เกิดจากการตีราคาสินทรัพย์ต่างประเภทให้อยู่ในสกุลเงินบาท ในขณะที่การบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศของธนาคารกลาง มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะรักษามูลค่าเงินสำรองระหว่างประเทศให้เพียงพอไว้เป็นกันชนรองรับแรงความผันผวนของตลาดเงินและตลาดทุนโลก รักษาอำนาจซื้อในตลาดโลก (global purchasing power) ของระบบเศรษฐกิจ และเงินสำรองระหว่างประเทศให้มีสภาพคล่องเพียงพอพร้อมใช้ในกรณีที่จำเป็น รวมถึงหนุนหลังธนบัตรออกใช้ ดังนั้น จึงควรให้ความสำคัญกับมูลค่าของเงินสำรองระหว่างประเทศในสกุลเงินต่างประเทศ มากกว่าการตีราคากลับมาเป็นสกุลเงินบาท

ผลการดำเนินงานสุทธิของ รปท. ปี 2553 - 2563

หมายเหตุ: เพิ่มเติมข้อมูลเบื้องต้นไตรมาส 1 ปี 2563

ผลการศึกษาทางวิชาการจากประสบการณ์ของธนาคารกลางหลายประเทศชี้ว่า หากการดำเนินนโยบายการเงินของธนาคารกลางมีเหตุมีผลและได้รับความเชื่อมั่นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ผลขาดทุนของธนาคารกลางไม่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการดำเนินงานตามพันธกิจของธนาคารกลาง โดยเฉพาะถ้าผลขาดทุนส่วนใหญ่เป็นการขาดทุนทางบัญชีที่เกิดขึ้นจากการตีราคาตามการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งในกรณีของ รปท. แม้ผลการเงินของปีที่ผ่านมา รายงานผลการดำเนินงานขาดทุน แต่ รปท. ยังคงได้รับความเชื่อมั่นจากตลาดการเงินและผู้ที่เกี่ยวข้องมาโดยต่อเนื่อง และถึงแม้ว่าในช่วงไตรมาสแรกของปี 2563 ค่าเงินบาทได้อ่อนค่าลงร้อยละ 8.3 เมื่อเทียบกับดอลลาร์ สหรัฐ. ส่งผลให้ รปท. มีกำไรสุทธิสูงถึง 365 พันล้านบาท ผลกำไรที่เกิดขึ้นก็ไม่ได้มีผลต่อความสามารถในการทำหน้าที่ธนาคารกลางของ รปท. แต่อย่างใด